

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 0073-7/2015/10
Datum: 25.8.2015

Zadeva: Odgovori na prejete pripombe in mnenja k predlogu Splošnega akta o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o varnosti omrežij in storitev

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je do izteka roka (18.7.2015) za oddajo pripomb in mnenj zainteresirane javnosti na predlog Splošnega akta o spremembah in dopolnitvah splošnega akta o varnosti omrežij in storitev (v nadaljevanju: Predlog splošnega akta) prejela mnenja in pripombe od:

- Infoseca in
- Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK pri Združenju za informatiko in telekomunikacije, ki deluje v okviru GZS (v nadaljevanju: SOEK).

Pripombe in mnenja so bila dne 31.7.2015 objavljena na spletnih straneh agencije, za katere se agencija zainteresirani javnosti zahvaljuje in v nadaljevanju nanje podaja odgovore.

Infosec

Podjetje Infosec je v zvezi s predlogom splošnega akta postavilo več vprašanj v zvezi s 6. členom predloga splošnega akta oziroma z implementacijo zahtev predloga novega 14. b. člena.

Vprašanje: Določeni operaterji imajo pogodbe z npr. policijskimi postajami ipd. in jim dobavljajo zgolj televizijski ali radijski signal - za katere storitve bo to veljalo?

Odgovor: Operater bo na osnovi analize vpliva na poslovanje ugotovil ali so ukrepi potrebni in določil tudi obseg le teh.

Vprašanje: V primeru sodelovanja z ostalimi operaterji je dolžan te ukrepe medsebojno uskladiti na način, da se zagotovi nemoteno delovanje omrežij nosilcev varnostnega in obrabnega sistema ter sistema zaščite in reševanja v izjemnih stanjih. Kaj če drugi operaterji tega ne bodo izvajali, kdo bo odgovoren v takem primeru?

Odgovor: Operaterji bodo morali pogodbeno urediti in uskladiti medsebojne obveznosti. V primeru kršitev ZEKom-1 se bo ukrepalo v skladu z ZEKom-1 oz. drugo relevantno zakonodajo.

Vprašanje: Ukrepi za ravnanje v izjemnih stanj se morajo predhodno uskladiti z nosilci varnostnega in obrabnega sistema ter sistema zaščite in reševanja. Odziv MNZ in MORS je zelo slab, oziroma ukrepov ne potrjujejo ker nimajo opredeljenih minimalnih pogojev - kdo bo zagotovil ustrezen odziv področnih ministrstev, oziroma določil roke v katerih morajo odgovoriti?

Odgovor: Odzivnost MNZ in MORS se s tem splošnim aktom ne ureja. Poleg tega, se prvi odstavek 83. člena ZEKom-1 in na njem temelječa predloga novega 14a in 14b člena splošnega akta nanašajo na operaterje, ki zagotavljajo tiste dele omrežij, ki so nujni za nemoteno delovanje omrežij nosilcev varnostnega in obrabnega sistema ter sistema zaščite in reševanja. Delovanje teh sistemov se, kot je že bilo pojasnjeno, ureja pogodbeno.

Vprašanje: Operater, ki zagotavlja javna telefonska omrežja, mora načrt za zagotavljanje celovitosti omrežja iz 12. člena tega splošnega akta dopolniti z ukrepi iz tretjega odstavka tega člena, s katerimi se bo zagotovila funkcija prednosti komunikacije. Ukrepi za zagotavljanje celovitosti omrežij v izjemnih stanjih obsega najmanj:

postopek dodeljevanja funkcije prednosti komunikacije določenega operaterja, postopek ohranjanja prednosti v omrežjih drugih operaterjev in postopek omejevanja ali prekinjanja preostalih telefonskih priključkov v omrežju operaterja,... Kompleksno sodelovanje vrste operaterjev preden pride signal do končnega naročnika - ali bo AKOS oziroma sekcija v okviru GZS skrbela za koordinacijo in kaj če operaterji ne bodo želeli sodelovati?

Odgovor: Glej odgovor na pripombe SOEK v zvezi s 1. alinejo 3. odstavka novega 14.b člena.

Vprašanje: Postopek vzpostavitve nadomestnih ter obhodnih poti v čim krajšem možnem času z minimalnim časom aktiviranja poti, določitev rezervnih naprav ter vseh potrebnih protokolov za uporabo, Kako bo opredeljen čim krajši čas in minimalni pogoji za rezerve (npr. verjetno mislite na agregate, UPS, itd.), finančna sredstva pri manjših operaterjih so namreč zelo omejena in bo s tem lahko povzročena težava za preživetje manjših operaterjev in s tem manjša možnost izbire za končnega uporabnika?

Odgovor: Vzpostavitve nadomestnih ter obhodnih poti je zahteva 1. odstavka 83. člena ZEKom-1. Minimalne čase in druge pogoje, bo operater moral uskladiti z nosilci varnostnega in obrambnega sistema ter sistema zaščite in reševanja.

Vprašanje: Postopek vzpostavitve ustreznih varnostnih ukrepov na nadomestnih poteh. Kaj so ustrezni varnostni ukrepi?

Odgovor: Operater bo na podlagi analize in obravnave varnostnih tveganj ugotovil kateri so ustrezni varnostni ukrepi.

Vprašanje: Postopek usklajenega ukrepanja in medsebojni pomoči v primeru velikih naravnih in drugih nesreč. To lahko določi samo AKOS oziroma resorna ministrstva, v primeru žledoloma ni bilo sodelovanja med operaterji, tudi finančno so tu lahko veliki stroški, ki jih manjši operaterji ne bodo mogli zagotavljati.

Odgovor: Vprašanje ni pripomba na predlog splošnega akta. Agencija nima pristojnosti za funkcijo koordinatorja za usklajevanje ukrepov in medsebojno pomoč v primeru izjemnih stanj. Potekajo pa že nekatera dogovarjanja in nastajajo načrti za takšne primere pod okriljem pristojnih organov.

Vprašanje: Spisek vseh operaterjev, ki operaterju, ki ima sklenjeno pogodbo ali dogovor z nosilci varnostnega in obrambnega sistema ter sistema zaščite in reševanja, zagotavlja nadomestne ter obhodne poti ali katere koli druge povezave. Na posamezni omrežni povezavi je lahko v vrsti več operaterjev s katerimi končni operater nima sklenjenih pogodb a vendar izpad povzroči težavo za končnega naročnika - v takem primeru operater ne more ničesar storiti.

Odgovor: Tisti operater, ki ima sklenjeno pogodbo z nosilci teh sistemov mora pogodbeno urediti medsebojne obveznosti z morebitnimi ostalimi operaterji v verigi.

Vprašanje: Določitev vseh nadomestnih, obhodnih poti in drugih povezav, ki operaterju, ki ima sklenjeno pogodbo ali dogovor z nosilci varnostnega in obrambnega sistema ter sistema zaščite in reševanja, zagotavljajo drugi operaterji. Na posamezni omrežni povezavi je lahko v vrsti več operaterjev s katerimi končni operater nima sklenjenih pogodb a vendar izpad povzroči težavo za končnega naročnika - v takem primeru operater ne more ničesar storiti.

Odgovor: Komentar ni pripomba na predlog splošnega akta. Glej tudi odgovor na predhodno vprašanje.

Vprašanje: Določitev odgovornih oseb operaterja in njihovih nalog glede poročanja o izrednih dogodkih, povezanih z zagotavljanjem funkcije prednosti. Kakšne so naloge poročanja?

Odgovor: Agencija se strinja, da poročanje o izrednih dogodkih povezanih z zagotavljanjem funkcije prednosti, kot preventivni ukrep, ne sodi v načrt operaterja za zagotavljanje celovitosti omrežij v izjemnih stanjih.

Poročanje o incidentih, se pravi poročanje o izrednih dogodkih povezanih z zagotavljanjem celovitosti omrežij v izjemnih stanjih je urejeno v 13. členu veljavnega Splošnega akta o varnosti omrežij in storitev. Agencija bo

pripombo upoštevala in črtala 7. alinejo 3. odstavka 14.b člena predloga.

Vprašanje: Protokol obveščanja Nacionalnega centra za krizno upravljanje in protokol obveščanja Centra za obveščanje Republike Slovenije. Ali bo URSZR izdala protokol?

Odgovor: Odgovor je smiselno enak prejšnjemu. Tudi v tem primeru bo Agencija pripombo upoštevala in črtala 8. alinejo 3. odstavka 14.b člena.

Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij pri Združenju za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije (SOEK)

1. Splošne pripombe

SOEK ugotavlja, da bo potrebno uskladiti ukrepe za primer izrednih stanj z nosilci varnostnega in obrambnega sistema ter sistema zaščite in reševanja ter ostalimi operaterji. Glede na dosedanje izkušnje pri usklajevanju, SOEK predlaga podaljšanje roka iz sedaj predlaganih 3 na 9 mesecev.

Agencija bo predlog delno upoštevala in bo rok podaljšan na 6 mesecev. Agencija bo tudi ustrezno spremenila 7. člen predloga splošnega akta, da se glasi:

»Operaterji morajo svoj SUNP uskladiti z določbami tega splošnega akta v roku 6 mesecev od začetka veljavnosti tega splošnega akta.«

2. Pripombe na predloge posameznih členov

SOEK predlaga, da se 3. člen oziroma nova 17. točka 1. odstavka 2. člena Pravilnika o varnosti omrežij in storitev spremeni tako, da se glasi:

»17. Nosilec sistema zaščite in reševanja pomeni organ, ki je pooblaščen za programiranje, načrtovanje, organiziranje, izvajanje, nadzor, financiranje ukrepov ter dejavnosti za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.«

Agencija bo predlog v celoti upoštevala in ustrezno spremenila 3. člen predloga splošnega akta oziroma novo 17. točko.

SOEK predlaga, da se črta 2. odstavek novega 14.a člena (obseg in meje SUNP v izjemnih stanjih).

Agencija se strinja, da je potrebno Uredbo o določitvi pravic do omrežnih priključnih točk s prednostjo posodobiti, da bo usklajena s trenutnim stanjem in prihodnjim razvojem elektronskih komunikacijah. Agencija se strinja s SOEK, da je z omenjeno uredbo potrebno najmanj uskladiti obveznosti deležnikov, roke za obveščanje in izmenjavo podatkov, da bo funkcija prednosti zagotovljena ob prenosu posameznega priključka k drugemu operaterju in hkrati ne bodo tajni podatki razkriti. Agencija si bo prizadevala glede teh ugotovitev opozoriti pristojno ministrstvo, v delovno področje katerega spada predmetna uredba. Agencija meni, da se postopek ohranjanja prednosti v omrežjih drugih operaterjev mora urediti z Uredbo o določitvi pravic do omrežnih priključnih točk s prednostjo.

Agencija se strinja s SOEK, da sedanji predlog splošnega akta ne določa jasno, kaj pomeni, da mora operater identificirati omrežne priključne točke in bo pripomba delno upoštevala in sicer tako, da se bo spremenil 2. odstavek 14.a člena, 2. odstavek 14.b člena in 1. alineja 3. odstavka 14.b člena.

2. odstavek 14.a člena se glasi:

»Operater, ki zagotavlja javna telefonska omrežja, mora voditi evidenco omrežnih priključnih točk, ki jim je dodeljena funkcija prednosti.«

V 2. odstavku 14.b člena se pred besedo »ukrepi« doda beseda »relevantnimi« in briše beseda »komunikacije«, tako da se glasi:

»(2) Operater, ki zagotavlja javna telefonska omrežja, mora načrt za zagotavljanje celovitosti omrežja iz 12. člena tega splošnega akta dopolniti z relevantnimi ukrepi iz tretjega odstavka tega člena, s katerimi se bo zagotovila funkcija prednosti.«

1. alineja 3. odstavka 14.b člena (»postopek dodeljevanja funkcije prednosti komunikacije določenega operaterja, postopek ohranjanja prednosti v omrežjih drugih operaterjev in postopek omejevanja ali prekinjanja preostalih telefonskih priključkov v omrežju operaterja«) se spremeni tako, da se glasi:

»- postopek dodeljevanja funkcije prednosti,«

SOEK predlaga, da se v 1. alineji 3. odstavka 14.b člena črta naslednje besedilo: »postopek ohranjanja prednosti v omrežjih drugih operaterjev«

Agencija se s predlogom strinja in meni, da se postopek ohranjanja prednosti v omrežjih drugih operaterjev mora urediti z Uredbo o določitvi pravic do omrežnih priključnih točk s prednostjo. Agencija je predlog že upoštevala v okviru prejšnje pripombe.

SOEK predlaga, da se v 8. alineji 3. odstavka 14.b člena ustrezno dopolni obstoječe besedilo s konkretnimi podatki glede protokola obveščanja oziroma z napotitvijo na akt, kjer je ta posamezni protokol urejen.

Agencija se strinja, da protokol obveščanja ni konkreten (kaj in kdaj). Poleg tega protokol obveščanja, kot preventivni ukrep, ne sodi v načrt operaterja za zagotavljanje celovitosti omrežij v izjemnih stanjih. Agencija bo pripombo upoštevala tako, da bo črtala 8. alinejo 3. odstavka 14.b člena predloga.

SOEK predlaga, da se 7. člen spremeni tako, da se glasi: »Operaterji morajo svoj SUNP uskladiti z določbami tega splošnega akta v roku 9 mesecev od začetka veljavnosti tega splošnega akta«.

Agencija bo predlog delno upoštevala in bo rok podaljšan na 6 mesecev. Agencija bo tudi ustrezno spremenila 7. člen predloga splošnega akta, da se glasi:

»Operaterji morajo svoj SUNP uskladiti z določbami tega splošnega akta v roku 6 mesecev od začetka veljavnosti tega splošnega akta.«

SOEK dodatno predlaga, da se 13. člen veljavnega splošnega akta dopolni, ker ni dovolj jasno opredeljeno, kako poteka poročanje.

Agencija predloga ne bo upoštevala, ker 13. člen ni predmet sprememb in dopolnitev. Poročanje o incidentih bo za enkrat še naprej potekalo na že ustaljen način, torej kot so operaterji poročali do sedaj.

Franc Dolenc
Direktor

